№ 276. Wtorek, dnia 31 Grudnia 1918 r.

GŁOS RADOMSK[I]

Dziennik społeczny, polityczny i literacki poświęcony głównie sprawom Ziemi Radomskiej.

Prenumerata w Radomiu wynosi:
Miesięcznie . . . . . . 5 k. — h.
Z odnoszeniem do domu . 6 k. — h.
Na prowincji z przesyłką pocztową:
Miesięcznie . . . 6 k. — h.

Adres Redakcji i Administracji: ulica Lubelska № 46, dom Hempla.
Redakcja otwarta od 11 do 12 i od 4 do 5 po poł. Administracja od 9 do 1 i od 3 do 6 po poł.
Rękopisów niezastrzeżonych Redakcja nie zwraca.
Numer pojedyńczy 30 halerzy.
Głos Radomski nabywać i prenumerować można we wszystkich Księgarniach, w Sklepie spożywczym p. Władysławy Adamskiej, Lubelska № 72; w Składach Win i Towarów Kolonjalnych: M. Paschalskiego, ulica Warszawska; Grajnerta, ulica Skaryszewska № 16.

Cena ogłoszeń:
Na I str. wiersz drobnem pismem 2 k. — h.
„ III „ „ „ 1 „ 20 „
„ IV „ „ „ — „ 60 „
Drobne za wyraz . . . . — „ 20 „

Wybory do Sejmu Ustawodawczego.

Termin zgłaszania kandydatur poselskich przedłużony został do dnia 9 Stycznia, zgłaszania związków wyborczych do dnia 12 Stycznia 1919 roku włącznie.

O dostrzeżonych wadach i brakach zgłoszeń Główna Komisja Wyborcza zawiadomi właściwego pełnomocnika 13 stycznia 1919 roku.

Wszystkie zgłoszone listy kandydatur poselskich Główna Komisja Wyborcza ogłosi jednocześnie w kolejnym porządku ich zgłoszenia 17 Stycznia 1919 roku.

Główna Komisja Wyborcza na pow. Radomski i Kozienicki.

Paderewski w Poznaniu.

Dzienniki wiedeńskie przynoszą następujące telegraficzne wiadomości z Poznania: Na okręcie wojennym „Condor" przybył dnia 25 bm. Paderewski do Gdańska.

Dnia 26 bm. wieczorem przybył Paderewski do Poznania. W Poznaniu udał się Paderewski wśród niemilknących owacji tłumu 50-tysięcznego, zarówno z miasta Poznania jak i z prowincji do Bazaru, gdzie zamieszkał. Wjazd Paderewskiego do Poznania równał się pochodowi tryumfalnemu. Domy były jeszcze bogaciej przybrane niż w dniu zebrania się sejmu dzielnicowego.

Stowarzyszenia polskie i skauci tworzyli szpaler na ulicach, któremi przejeżdżał Paderewski. W pochodzie widać było wielu żołnierzy z karabinami.

Wczoraj rozpoczęły się poufne konferencje Paderewskiego z przywódcami polskimi w Poznaniu.

„Gazeta Kaliska" donosi: W środę dnia 25 bm. popołudniu przybył do Gdańska okręt, wiozący na pokładzie mistrza Paderewskiego wraz z żoną. W towarzystwie jego znajdował się pułkownik wojsk angielskich wraz z adjutantem i kapitan wojsk amerykańskich.

W porcie w Gdańsku powitał przybyłych poseł Korfanty i inni delegaci Poznańskiej Naczelnej Rady Ludowej. Państwo Paderewscy przenocowali w Gdańsku, poczem udali się dalej koleją do Poznania w osobnym wagonie, przeznaczonym dla nich przez naczelnika stacji, na oświadczenie, że Paderewski i towarzyszące mu osoby stanowią delegację państwa koalicyjnego.

Pociąg przybył do Poznania z jednogodzinnem opóźnieniem we czwartek o godzinie 10 min. 40 wieczorem. Na peronie powitań nie było. Do Paderewskiego podszedł niemiecki komendant stacji i zakomunikował mu, że na mocy rozporządzenia rządu nie wolno mu wejść do miasta, lecz najbliższym pociągiem wyjechać ma do Warszawy. W odpowiedzi na to Paderewski oświadczył, że jest członkiem deputacji, na której czele stoi pułkownik angielski.

Wówczas komendant stacji zwrócił się do pułkownika i powtórzył oświadczenie rządu niemieckiego.

Pułkownik odpowiedział: — Ja zaś otrzymałem od mego rządu rozkaz pozostania w Poznaniu i rozkaz ten wykonam.

Naczelnik stacji musiał się zadowolić protestem, który założył ustnie w imieniu rządu niemieckiej republiki ludowej, a na który pułkownik angielski odpowiedział ukłonem i słowami: All right! W otoczeniu wszystkich towarzyszących osób, Paderewski wyszedł z dworca kolejowego i wsiadł do karety w towarzystwie swojej żony oraz pani Seydowej z córką.

„Kurjer Poznański" donosi: W towarzystwie państwa Paderewskich znajduje się pułkownik Wade z oficerami marynarki angielskiej Rawlinxem i podchorążym Landfordem, oraz major wojsk polskich gen. Hallera, Iwanowski. Nad to towarzyszy Paderewskiemu delegat polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych w Kopenhadze p. Strakacz.

„Kurjer Poznański" donosi: W piątek w południe złożyły hołd państwu Paderewskim dzieci poznańskie w liczbie 23,000. W Bazarze ukazał się reprezentant rządu angielskiego w towarzystwie posła Korfantego. Korfanty przemówił do dzieci, objaśniając, że witają w osobie pułkownika przedstawiciela tego wielkiego mocarstwa, które w pierwszej mierze przyczyniło się do obalenia pruskiej potęgi. Dzieci wzniosły okrzyk: niech żyje Anglja. Pułkownik Wade odpowiedział, że gdy wróci do Ojczyzny, powie dzieciom angielskim, jak go serdecznie polskie dzieci witały. W zastępstwie niedomagającego męża przyjęła deputację dzieci pani Paderewska.

Paderewski w Warszawie.

Paderewski, który wraz z misją angielską przybył do Poznania, ma stamtąd udać się do Krakowa.

W pierwszych dniach stycznia oczekiwany jest przyjazd Paderewskiego do Warszawy.

Kronika polityczna.

Wydział prasowy ministerjum spraw zagranicznych komunikuje:

„Tłum niemców, złożony z żołnierzy i cywilnych, zerwał d. 26-go b. m. chorągwie koalicji z gmachu Naczelnej rady ludowej w Poznaniu. Rozpoczęło się strzelanie z karabinów maszynowych, które trwało do godz. 7 wieczorem. Padło wiele ofiar. Ministerjum spraw zagranicznych zwróciło się w tej sp[rawie] do mocarstw koalicji, protestując [prze]ciwko gwałtom niemieckim".

*

Ministerjum spraw zagranicznych ot[rzy]mało garść nowych szczegółów o roz[...]poczętej przez koalicję akcji wojskowej w południowej Rosji. Według tych wiadomości d. 17-go grudnia wylądowało 5,000 wojska francuskiego w Odesie, w dwa dni później 15,000. Wojska te, z któremi, jak już wiadomo, operują wspólnie oddziały polskie zdobyły stację kolejową Birzułę, a następnie Kodymę. Petlura, zaskoczony tym manewrem [...]słał przeciw wojskom francuski[m ...] swej armji, wobec czego spo[...] jest odciążenie frontu w Galicj[i ...]dniej.

W zasadzie podzieliła koalicja [połu]dniową Rosję na dwie strefy wp[...] Ukrainę uporządkować ma Francja, [Tur]kestan zaś i Kaukaz wojska angie[lskie]. Ponadto projektowane jest wysłanie [do] południowej Rosji wojska greckie[go]. Obecnie rozpoczęły lądowanie wojska francuskie. Jednocześnie pod Sewastopolem pojawiły się krążowniki francuskie.

Godną uwagi jest również wiadomość o zarysowującym się coraz poważniej rozłamie w rządzie ukraińskim. Przeciw Petlurze występuje Winniczenko, przejęty duchem bolszewizmu.

Wojska, któremi rozporządza Petlura są w swej masie najzupełniej niepewne. Agitacja bolszewicka zapuściła w szeregi tego wojska głęboko korzenie. Jedynie oddziały strzelców ukraińskich, rekrutujące się z żywiołów ochotniczych, zebranych w Galicji, trzymają się jeszcze karnie. Rząd usposobiony jest wrogo względem Polski. Jest faktem stwierdzonym, że rząd ukraiński miał już przygotowane wypowiedzenie wojny Polsce, w razie gdyby nie oddano Ukrainie Galicji wschodniej i Chełmszczyzny. Były atoli jakieś głębsze przyczyny, dla których Ukraina zaniechała tego kroku.

Pamiętajcie o Podlasiu i Chełmszczyźnie!

…owy blok wyborczy.

…dujemy się, że zawiązał się w … mieście „Narodowy blok wybor… skład którego weszły następu… grupowania polityczne i społecz… ar. Zw. Rob., Zjednoczone Stron… Ludowe, Zjednoczenie Narodowe, …okracja Chrześcijańska, Zjednocze… Polek, Resursa Rzemieślnicza, Stow. Rob. Chrześcijańskich i t. p. Biuro bloku wyborczego mieści się w lokalu Resursy Rzemieślniczej — Lubelskie Górki 15, czynne jest codziennie od 10 rano do 10 wieczorem.

Strajki rolne.

W Płockiem i Łomżyńskim rozpoczęły się strajki rolne na tle żądań ekonomicznych.

Strajk rolny, który wybuchł w ostatnich dniach w okręgu kaliskim zatacza coraz szersze koła.

Niemcy napadają.

Do patrolującego oddziału wojska polskiego na granicy koło Szczypiornej niemiecka straż graniczna strzelała z zasadzki do ułanów polskich. Jeden ułan został zabity, dwóch ciężko rannych. Zawiadomiona o tym polska władza wojskowa wysłała bezzwłocznie silny oddział wojska celem ujęcia sprawców. Zdołano jednak pochwycić tylko dwuch żołnierzy niemieckich, których jako zakładników przewieziono pod eskortą do Kalisza. Granicę obstawiono silnymi oddziałami wojska.

Trockij tworzy 3-miljonową armię.

„Izwiestia" zapowiadają, że Trockij zamierza utworzyć trzymiljonową armię czerwoną, na którą wystara się o pieniądze przez zajęcie majątków prywatnych.

Bolszewicy proszą koalicji o pokój.

Reuter dowiaduje się że rząd bolszewicki po świętach Bożego Narodzenia ponownie zrócił się do sojuszników z propozycją pokojową.

Niemcy zrujnowane na długie lata.

Wielki przemysłowiec niemiecki Walter Rathenau, „król elektryczności", wobec reprezentanta „New York Herald" w następujących słowach między innemi potwierdził kompletną klęskę Niemiec:

„Niemcy są zrujnowane na przeciąg kilku pokoleń. Naród poniósł największą klęskę, jaką zna historja od dwóch tysięcy lat. Jesteśmy zrujnowani politycznie. przemysłowo i ekonomicznie". W dalszym ciągu stwierdza Rathenau, iż Niemcy przestały być wielkim mocarstwem.

Trafne określenie.

Pięć zasad bolszewizmu ujął „Times" w dwuwiersz łaciński, opiewający:

Maxima sit merces et victigalia nulla;
Poema laborque cadant; sint aliena mihi.

(Jak najwyższa płaca, podatków zasie żadnych.

Precz z pracą! Precz z trudami! Niechaj będą mi obce!).

Wojska francuskie obsadzają Zagłębie śląskie.

Czes. Słow. B. Pras. donosi: „Morawski Sleski Dennik" i „Schles. Tagesbote" zapowiada, że w najbliższych dniach wojska francuskie obsadzą Karwin i Bogumin.

Konferencja pokojowa rozpocznie się 6 stycznia.

Reuter. „Morning Post" donosi, że w planie konferencji pokojowej, która się rozpocznie dnia 6 stycznia, nastąpiły pewne zmiany. Rokowania toczyć się będą między 4 wielkiemi państwami: Anglją, Francją, Włochami i Stanami Zjednoczonemi. Dopiero po tej konferencji zaproszeni zostaną inni sojusznicy na konferencję co do spraw, które ich dotyczą. Na konferencję nad uregulowaniem spraw bliskiego wschodu zaproszeni będą przedstawiciele Grecji, Serbji i Rumunji.

Wilhelm zamordowany?

„Telegr. Comp." przynosi pogłoskę z Paryża, jakoby cesarz Wilhelm został zamordowany.

Rozbrojenie posterunków wojskowych w Błoniu.

Dzienniki warszawskie zamieszczają opis następującego wypadku w Błoniu (pod Warszawą), miejscowości około 20 kilometrów położonej na zachód od Warszawy, przy szosie do Sochaczewa wiodącej.

Dnia 27 bm. o godz. 8 rano 15 mężczyzn uzbrojonych w rewolwery i karabiny, zjawiły się na stacji z bronią gotową do strzału i krzyknąwszy „ręce do góry", zażądało od posterunkowych wydania broni, którą wobec przewagi napastników i dla uniknięcia rozlewu krwi, posterunki oddały. Ci sami ludzie o godz. 6 rano wtargnęli do koszar 1-go szwadronu ułanów i krzyknąwszy „ręce do góry", zażądali wydania broni, co też zostało uskutecznione bez oporu. Po rozbrojeniu koszar porozbrajali napastnicy wszelkie inne posterunki. Pierwszy pluton, stojący załogą poza koszarami w mieście w domu rejenta, stawił opór i przyszło do wymiany strzałów, lecz wobec przeważających sił napastników, pluton złożył broń.

Według późniejszych wiadomości napastnicy oddali z powrotem uprzednio zabraną broń.

Dowództwo placu w Warszawie otrzymało z Błonia następującą depeszę:

„W dniu dzisiejszym zostało rozbrojone przez męty społeczne wojsko, oraz posterunki stacyjne, proszę o zarządzenie odpowiednich środków".

Władze wojskowe przedsięwzięły bardzo energiczne zarządzenia.

W dniu 28 bm. żandarmerja polowa, z rozkazu władz wyższych aresztowała uczestników piątkowego napadu na załogę Błonia, rozlokowaną częściowo w koszarach, częściowo w mieszkaniu rejenta Błeszyńskiego. Jak wiadomo napastnicy dokonali napadu podczas snu żołnierzy i wskutek tego udało im się rozbroić ich. Tegoż dnia wobec pogłoski o zbliżeniu się wojska napastnicy zwrócili zabraną broń.

Aresztowanych w liczbie 26 członków partji kom nistycznej, przewieziono do Warszawy i osadzono w cytadeli. Pomiędzy a esztowanymi znajduje się podobno p zywódca napadu komunista Perl.

POBÓR

Ogłoszono następujący dekret.

Bezpieczeństwo wewnątrz kraju i sytuacja polityczna na zewnątrz Państwa wymagają oparcia się na jednolitej i silnej armji.

Zarządzam przeto obowiązkowy pobór regularny czterech roczników na obszarze generalnego okręgu krakowskiego z wyłączeniem Okręgu Wojskowego 22 „Będzin" to jest roczników 1896, 1897, 1898 i 1899, który winien być przeprowadzony na zasadzie „Tymczasowej Ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej" z dnia 27 października r. b. przy możliwem uwględnieniu dotychczas obowiązujących w Galicji ustaw wojskowych i w myśl instrukcji dla władz poborowych, zatwierdzonej przez Ministerstwo Spraw Wojskowych. Służba czynna nowo-powołanych powyższych roczników będzie w drodze wyjątku obejmowała okres 4 miesięcy,

Po tym okresie zostaną te cztery roczniki zastąpione rekrutem pobranym na obszarze dawnego Królestwa Polskiego i zwolnione całkowicie od dalszego pełnienia służby wojskowej w wojsku stałem.

Obywatel zatem Galicji i Śląska, choć długoletnią wojną znękany, musi stanąć w szeregi armji, dając tem samem dowód wysoko postawionego poczucia patrjotyzmu i ofiarności.

Równocześnie zarządzam zdemobilizowanie na obszarze Generalnego Okręgu krakowskiego z wyłączeniem Okręgu Wojskowego 22 „Będzin" obecnie jeszcze służących czternastu roczników, to jest urodzonych w latach 1883 do 1895 jako też i rocznika 1900, które ma nastąpić natychmiast po wcieleniu do szeregów wspomnianych czterech roczników.

Wykonanie powyższego dekretu porucza się Ministerstwu Spraw Wojskowych.

Naczelnik Państwa J. Piłsudski w. r.

Za zgodność Wroczyński w. r. Pułkownik, Kier. Min. Spraw Wojskowych.

Departament Mobilizycyjno-Organizacyjny Min. Spraw Wojsk. poczynił już odpowiednie zarządzenia, celem uruchomienia odpowiedniego aparatu poborowego dla rozpoczęcia poboru w dniu 10 stycznia r. 1919-go.

(—) Ogłoszono dekret o mobilizacji wojsk kolejowych w służbie na kolejach.

OD WYDAWNICTWA.

Coraz trudniejsze warunki wydawnicze, spowodowane ustawicznem wzrastaniem ceny materjałów drukarskich i drożyzną robocizny, jak również zwiększeniem opłat pocztowych. zmuszają nas do podwyższenia ceny na „Głos Radomski", zaznaczamy, że pismo nasze nie podniosło cen w ostatnim półroczu, jak to uczyniła ogólnie prasa polska, a obecna podwyżska będzie nieznaczna.

Od dn. 1 stycznia 1919 r. prenumerata „Głosu Radomskiego" kosztować będzie miesięcznie.

W Radomiu z odn. do domu kor. 6
„ „ . . . . . . „ 7
na prowincji z przes. pocztową k. 7.50
Pojedynczy numer . . . 40 hal.

KRONIKA.

Kalendarzyk. *Dziś:* Sylwestra. *Jutro:* Obrz. Pańskie. Nowy Rok.

Wschód słońca o godzinie 7.57. Zachód o godzinie 3.45.

Radom, 31 grudnia.

= **Magistrat miasta Radomia** zawiadamia mieszkańców miasta, że z dniem 1 stycznia 1919 roku obowiązują opłaty na rzecz Kasy Miejskiej od szyldów, wszelkich napisów i urządzeń reklamowych, oraz za korzystanie z przestrzeni nad trotuarami i ulicami (wykusze, szafki, werandy, rusztowania i t. p.).

Korzystający z urządzeń reklamowych, terenów miejskich i przestrzeni nad powyższymi terenami — celem uzyskania odnośnego zezwolenia i określenia należnej opłaty, winni złożyć w Magistracie do dnia 1-go lutego 1919 roku deklaracje z wymienieniem rodzaju urządzenia i dodaniem wymiarów.

Wszelkie sprawy, tyczące się urządzeń reklamowych i korzystania z terenów miejskich, załatwia Wydział Gospodarczy Magistratu. Odnośne przepisy nabywać można w Magistracie.

Prezydent miasta Radomia
Przyłęcki.

= **Sekcja szkół średnich Ministerstwa Oświecenia** wzywa za naszem pośrednictwem szkoły, które dotychczas nie zwróciły ankiet statystycznych do jaknajrychlejszego ich przesłania do Ministerstwa.

Szkoły, które formularzy nie otrzymały, winny zwrócić się po nie do sekcji II (Plac Trzech Krzyży № 8 w Warszawie).

= **Związek urzędników i oficjalistów** polaków b. instytucji państwowych (Aleje Jerozolimskie № 74 w Warszawie), prosi członków swoich, którzy nie mają płatnych posad, o bezzwłoczne w interesie własnym, zawiadomienie o tem Zarządu Związku ustnie, albo na piśmie w godzinach od 9 rano do 2 po południu.

Członkowie, którzy pracowali w organizacjach wojskowych w czasie wojny, zechcą również zgłosić się pod powyższem adresem i objaśnić, jakie stanowisko zajmowali i na jakie reflektują obecnie.

= **Wieczór Sylwestrowy.** Towarzystwo Muzyczno-Dramatyczne pracowników kolejowych, Polskich Kolei Państwowych w Radomiu, urządza w dn. 31 b. m. o godz. 9 wieczorem w gmachu Dyrekcji Radomskiej przy ul. Szerokiej pod № 8, Wieczór Sylwestrowy.

Wejścia dla członków i zaproszonych gości kor. 7.

= **Osobiste.** Redaktor „Głosu Radomskiego" p. H. Niedźwiedzki po kilkodniowej niecbecności powróc… domia.

= **Sprostowanie.** W № 2… Radomskiego" we wzmiance p… ły na ul. Lubelskiej", zo… zwrot: „Mogłaby choć komen… przyzwoicie się zachować". W… ten zwrot zaznaczamy, że w … padku nie występowaliśmy pr… mendzie Straży Bezpieczeństw… nego, jako instytucji, mieliśm… na myśli jednego z wyższych … narjuszów tej Komendy, który… postępowaniem dyskredytuje zaj… stanowisko i instytucję, której … członkiem.

= **Sprostowanie.** W sprawozdaniu … posiedzenia Rady Miejskiej dn. 21 … dnia, zostało opuszczone we wni… Komisji finansowo-budżetowe, w s… wokrycia wydatków na szkołę … niczą, całe zdanie, wobec cze… stał się niezrozumiałym.

Ustęp ten powinien b… Komisji przewiduje po… my wydatków kor. 230,… stępujący: kor. 50,000 z… stycyjnej, którą miasto w… kor. 70,000 subsydjum rzą… re należy wyjednak kor. 30… sydjum sejmiku powiatoweg… *kor. 40,000 rozłożyć na pła… podatku szkolnego w roku 1918 a… 40,000—na tychże płatników w r… 1919.*

Ze sceny i estrady.

Z „Mirażu".

Sylwester w „Mirażu". „Miraż" k… ren nabrał sobie wielkiej popularno… w mieście, szykuje na dzień 31 grudni… wielki „Wieczór Sylwestrowy" składaj… cy się z arcykomicznej farsy „15,… za jedną noc", operetki „Zaczaro… młyn", działu koncertowego ora… żegnanie starego i przywitanie … roku". Program ten wielce uro… trwać będzie od godz. 9 do 1… po północy. Bilety w bardzo … kiej ilości są do nabycia w k… tru od godz. 6 do 11 wieczor… spartu oprócz prasowych nieważ…

„Corso".

Dyrekcja teatru „Corso" wi… jaki dać program na święta, wystawiając „Polskie kwiaty" K. Osmańskiego. To też publiczność się nie zawiodła pospieszając tłumnie, bawiono się ochoczo i darzono wykonawców rzęsistymi oklaskami w osobach: p.p. A. Ordonówny, E. Śnieżko, J. Kintzla, E. Żebrowskiego, Wł. Bereśniewicza i J. Pawłowskiego. Na „Wieczór Sylwestrowski" t. j. we wtorek 31 grudnia Dyrekcja przygotowuje specjalny program, pod kierunkiem p. J. Kintzla, którego początek naznaczono na godz. 10 wieczór. Na ekranie „Ciernista Miłość", dramat życiowy w 5 częściach z polską gwiazdą Mia Marą.

OFIARY

złożone w Administr. „Głosu Radomskiego".

Na sztandary ze Wsoli i Zjednoczenia Polek, zniszczone podczas pochodu narodowego.

Zebrane przez Ewelinę Matracką ze wsi Bielicha gm. Zakrzew.

(Dokończenie).

Musiał kor. 2, Fr. Wosiak kor. 4, Sadowski kor. 4, Witkowski kor. 3, Strzelecki kor. 1, Leśniewska kor. 2, W. Pyszczak kor. 2, A. Pyszczak kor. 1, Łasińska kor. 2, Garczyński kor. 6, A. Pyszczek kor. 4, J. Pyszczek kor. 2, W. Strzelecki kor. 2, Ciszek Katarzyna kor. 1.

W miejsce powinszowań noworocznych przesyłam, na Konferencję Męską ś-go Wintentego a Paulo kor. 10.

Edmund Sobolewski.

Redaktor: Henryk Niedźwiedzki. Druk „J. K. Trzebiński"—Radom. Wydawnictwo Gazety: „Głos Radomski".